

ВІСНИК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Ч^о 1.

ОФІЦІАЛЬНА ГАЗЕТА ДИРЕКТОРІЇ.

РІК ПЕРШИЙ.

Ч^о 1.

Приймається передплата на 1918 рік на Вісник Української Народної Республіки, який поки що виходить 2 рази на тиждень.

Передплата коштує на 1 місяць 25 гривень, на 2 місяці—50 гривень, на 3 місяці—75 гривень, окреме число 80 шагів.

Вівторок, грудня 17-го року 1918.

Адреса Редакції і Контори
(тимчасово) м. Вінниця Миколаївська вул. Ч^о 78.
Телефон Редакції і Контори Ч^о 296.

Платня за оголошення.

Приватні інституції й особи платять по 6 гривень за рядок петіту, а про платню за судові і нотаріальні оголошення буде оповіщено окремо.

ГРОМАДЯНЕ!

Генерал російської служби П. Скоропадський, порозумівшись в квітні 1918 року з німецькими генералами—штниками німецьких,—тоді ще невірних підлеглих їм солдатів назвавши гетьманом, захопив владу на Україні і скасував Українську Народну Республіку.

З того моменту зачалися нищення всіх народних прав та нечувані знущання над демократією України бувших жандармів і поліцаїв старого царського ладу. Класова помста поміщиків та буржуазії дійшла до такої міри, якої не знав і царський режим!

І що більше панування генерала гетьмана посувало Україну до єдиної неделимої Росії, то лютіше, отвертіше й цинічніше ставало попірання прав народу й глузування пануючих класів над всіма здобутками революції, як політично-соціальними, так і національними.

Останнім зрадницьким актом генерала-гетьмана П. Скоропадського про скасування самостійності Української Держави український народ віддається остаточно на погаль поміщицько-бюрократичній реакції на цілковите національне поневолення. Сформований новий уряд із представників реакційних класів, які мають творити єдину неделиму Росію виразно говорить про те що чекає український народ, коли він не встане рішуче і до останнього чоловіка в оборону свого життя.

Український Національний Союз, яко найвище представництво організованої української демократії, вживав до останнього дня всіх заходів, щоб мирно без пролиття крові і дезорганізації громадського життя захистити й одстояти права народу. Але всі мирні заходи української демократії весь час зустрічали лютий опір збоку поміщиків, бюрократії та буржуазії.

Отже настав час залишити мирні заходи.

Од імени організованої української демократії, від всього активного народного громадянства, яке обрало нас, Ми, Директорія Самостійної Української Народної Республіки, сям оповіщаємо.

Генерал Павло Скоропадський є насильник і узурпатор народньої влади. Все правительство його, як протинародне, протинаціональне оповіщаємо недієвним.

Пропонуємо генералу П. Скоропадському й його міністрам зали-

шити обманом і насильством захоплені ними урядові посади.

Во імя спокою, порядку в Республіці пропонуємо зробити це негайно, без пролиття крові.

Офіцерам руським організаціям пропонуємо мирно скласти зброю і виїхати з меж України, куди хто схоче. В противному разі місце висилки їх буде призначено Урядом Української Народної Республіки.

Застрігаємо генерала Скоропадського, його міністрів, руських офіцерів і всіх хто з ними, що всякі насильства, утиски, образи і пошкодження українцям, або їхнім організаціям, а також демократичним особам і організаціям якої будь національності, викличуть помсту, вибух якої ніхто не зможе спинити. В интересах цих груп і осіб пропонуємо утриматись від агресивних заходів проти демократії.

Німецьке воцтво демократичної Германської Республіки оповіщаємо, що українська демократія більш не може терпіти насильств, знущання і злочинного для всього краю панування монархично-поміщицької реакції і з зброєю в руках буде одстоювати права поневоленого народу. Ми вірим, що солдати Германського визволеного народу поставляться до боротьби пригніченого українського народу відповідно до своєї гідності.

Всім громадянам заявляємо:

Хто стоїть за утиск, експлуатацію селянства та робітництва, хто хоче панування жандармів і охранок, хто може спокійно дивитись на розстріл мирних студентів озвірілими руськими офіцерами, той нехай виступає разом з гетьманом і його урядом за єдину неделиму гетьмансько-монархичну Росію проти волі демократії Української Народної Республіки.

Всі ж останні чесні громадяне, як українці так і не українці повинні разом з нами стати збройною дружиною силою проти ворогів і злочинців народу, і тоді всі соціальні і політичні здобутки революційної демократії будуть повернені, а Українські Установчі Збори твердо й непохитно закріплять їх на вільній Українській землі.

Разом з тим Директорія Української Народної Республіки закликає всіх борців стежити за порядком і рішуче та безпощадно припиняти грабжі.

Українські народно-республіканські війська, підходять до Києва. Для ворогів народу вони несуть

заслужену ними кару, для демократії всіх націй України визволення.

До зброї, громадяне, і до порядку.

Голова Директорії Української Народної Республіки
В. Винниченко.

Член Директорії
С. Петлюра, Ф. Швець, П. Андриєвський.

Київ, 16 XI 1918 року

Наказ Селянам.

Селяне! Український Національний Союз, в який входять різні політичні партії як соціал-демократи, соціалісти революціонери, самостійники та інші, а також представники громадянських організацій—земства, городів, просвіт, потребительських та кредитних кооперативних організацій, постановив скинути з посади гетьмана Скоропадського за його злочинства проти народу і утворив Нову владу, а именно: вибрав із свого складу Директорію, тоб то тимчасове Народне Правительство Української Народної Республіки й доручив йому керувати всіми справами. В нове Правительство входять такі особи: В. Винниченко, С. Петлюра, П. Андриєвський та Ф. Швець і А. Макаренко. Нове Правительство в першу чергу має постаратись, щоб селянам було повернено все те, що незаконно в них забрано гетьманським правительством ревізіціями та контрибуціями на користь поміщиків, щоб все це добре провести, щоб селяне дійсно одержали назад заграбоване у них, а поміщики щоб не встигли сховати або розтратити незаконно заграбованого у селян. Директорія наказує негайно зробити слідує: Перше, волостні Управи повинні по волостях негайно зробити переписи живого інвентаря, себ-то волів, коров, коней, овець, плугів, борон, молотилок, хліба в зерні, соломки та иншого добра у тих поміщиків та арендаторів, на користь котрим було зроблено гетьманською владою ревізіції або контрибуції; злати все це добро під росписку надійним людям на охорону, застерігши, що за растрату добра буде велика кара, а також слідити за тим, щоб поміщики не продавали землі та не робили всяких запродажних та довгосрочних арендних договорів. Друге, ті селяне, котрі постраждали від ревізіції та контрибуції, негайно повинні подати про свої кривди та збитки заяви в волостні Управи, подавши точний опис забраного у

них добра або грошей, а також точно назвати прізвище поміщика, село і волость. Трете, щоб дійсно було з чого селянам з'скати свої збитки від поміщиків, селяне повинні всіми мірами пильнувати, щоб зареєстроване добро не було розграблено і щоб не було по селах ні злочинства, ні вбивства і взагалі безпорядків, пам'ятаймо, що тільки порядок і спокій дадуть вам змогу повернути свої збитки та зміцнити нову владу. Волостні Управи повинні ті заяви направляти в повітові народні Управи (Земські). Повітовим комісарам пропонується цей наказ передрукувати і розіслати по всіх селах та волостях повіту а розліцати на видних місцях.

Голова Директорії **В. Винниченко.**
Секретар **П. Андриєвський.**
21 XI 1918 року.

Оповіщення Директорії Української Народної Республіки.

Ворогами українського трудового народу пускаються серед людей різні чутки, якими хочуть збаламутити та затуманити перед народом те, що діється тепер на Україні. Наприклад, гетьмансько-поміщицьке правительство скрізь оповіщає, що ніби не весь народ бореться з гетьманом, а тільки окремі люди, які немов назбирали круг себе банди і ведуть їх на гетьмана. А газети за гетьманським правительством повторюють ці плітки та так і розносять скрізь про виступ „В Винниченка та С. Петлюри“.

Отже нове тимчасове правительство Української Народної Республіки Директорія, цим оповіщає всю людність України, що не окремі люди повстали проти гетьмана та його поміщиків, а весь народ. Повстали ж порішили не В. Винниченко чи Петлюра, а всі ті свідомі та організовані люди, які входять в соціалістичні та демократичні партії і за ними йде весь народ. Ці партії постановили зі зброєю в руках боронити права і долю трудяшого люду і кликати та вести за собою всю пригноблену людність України. Для країної організації цього великого діла всі українські партії вибрали тимчасове правительство, Директорію з п'ятерою чоловік, яким доручили вести всю справу.

Ці люди такі: Голова Директорії

В. Винниченко, а члени Директорії: С. Петлюра, Ф. Швець, П. Андрієвський і А. Макаренко.

Ніхто з тих людей сам по собі не може і не має права без згоди своїх партій і інших членів Директорії робити велике і важне діло визволення трудового народу. Це діло самих трудящих класів, а тільки керування ним народні партії доручили тимчасово п'ятьом чоловікам, що складають з себе Директорію. Ніхто з членів Директорії на свою руку нічого не робить, а все робиться тільки за спільною згодою всіх членів Директорії.

Так от Директорія Української Народної Республіки оповіщає, що українські соціалістичні та демократичні партії доручили Директорії насамперед зробити таке:

1) Скинути гетьмана та його правительство і вернути назад Українську Народну Республіку.

2) Поскидати скрізь гетьманських старостів та варту.

3) Розігнати та знищити поміщицькі „карательні отряди," що катували народ.

4) Передати владу народові, його виборним людям, повернувши назад демократичні думи та земства.

5) Одібрати землю у поміщиків і передати її трудящим безземельним і малоземельним.

6) Повернути людям всі ті контрибуції, що поздирали з них поміщики та глнтаї.

7) Відновити всі ті права городського робочого класу, які було здобуто за час революції.

8) Поставити контроль робітників над фабриками та заводами, щоб капіталісти-фабриканти не мали змоги виснажувати робітництво й все населення.

9) Вернути людині право вільно збиратись говорити, видавати газети.

10) Якомога швидше скласти Кабінет Народних Міністрів та організувати Передпарламент із народніх делегатів для обміркування і видання законів про землю, про Установчі збори та про інші державні та громадські справи.

Оце те найважливіше що має зробити Директорія. Отож кожен повинен знати й пам'ятати таке: гетьман хоче „единой й неділимой" Росії, хоче оддати Україну знов під владу російського царсько-поміщицького ладу, хоче панування поміщиків і катує селян та весь народ. Директорія хоче Самостійної Української Народної Республіки без царів та гетьманів, хоче оддати землю у панів і передати владу народові.

Отож хто хоче єдиної, неділимой Росії, той, значить, хоче собі гетьмана та поміщиків. Хто хоче Української Народної Республіки, той хоче землі трудящому народові і права народові.

Хто хоче добути цього, той повинен зі зброєю в руках і всякими іншими способами помогати Директорії в боротьбі з гетьманом і поміщиками-капіталістами.

Оповідючи про це всю людину Української Народної Республіки, наказуємо всім народнім властям висісти в людних місцях це оповіщення, передрукувати його най-

численніше і поширити по селах в глухих кутках України.

Голова Директорії Української Народної Республіки

В. Винниченко.

Члени Директорії:

С. Петлюра. Ф. Швець.

П. Андрієвський. А. Макаренко.

Стаття 21-ХІ 1918 р.

Наказ Селянам № 2.

Доля несподівано примусила нас нашвидку скласти народню армію для оборони прав Українського народу і повернення йому землі. Доки не буде міцної народньої армії, доти земля не буде в руках народу. По нашому наказу народ став до зброї як один чоловік, але для армії треба не тільки людей та коней, а ще й харчів та фуражу (пасі). Без харчів та фуражу армія не здатна до роботи. Заготовити запасу всього потрібного не було спроможности. Отже до того часу, поки військовий уряд наладить, як слід, справу постачання армії всякими харчами та фуражом приписуємо всьому населенню околиць, де переводиться мобілізація, допомогти народній армії, хто скільки зможе, всім, що треба для прокорму людей та коней, а саме: боршвом, крупом, шпоном, печеним хлібом, салом, олією, капустию в головках, буряками, цибулею, картоплею і т. в., а особливо вівсом, ячменем та сіном. Кожне село нехай усе це збере до своєї зборні (росправи) і по спискові передасть голові; сільський голова вкупі з списками, хто, що і скільки дав, повинен одправити у волость; волость зоставляє списки при собі, а припаси підводи, або залізницею мусить припроводити на мобілізаційний пункт і здати під росписку комендантові або кому він накаже.

За всі припаси волость повинна видати квитан, по яких гроші виплачено буде після ліквідації велико-поміщицьких маєтків та після одібрання од поміщиків незаконно взятій контрибуції вкупі з коштами на оплату всяких трат, які зроблено для скинення гетьмана й поміщицького правительства.

Догляд та розпорядок усією справою доручається місцевим народнім самоарядуванням.

Голова Директорії *В. Винниченко.*

Член-Секретарь *Андрієвський.*

Стаття 21-ХІ 1918 року.

НАКАЗ

Армії Української Народної Республіки.

Довожу до відома армії постанову Директорії Української Народної Республіки дня 26 листопада 1918 року.

Згідно з докладом Головного Отамана Українських Народніх Республіканських Військ, Директорія Української Народної Республіки постановила:

Всіх старшин та козаків Української Народної Республіканської Армії, які на заклик Директорії стали в ряди її армії і потерпіли в

боротьбі за інтереси У. Н. Р., взяти під свою опіку.

1) Лікування поранених і хорих відбувається на кошт Республіки в її краєвих шпиталях. Крім того поранені одержують допомогу для родин в розмірі: тяжко ранені—1000 карб. і легко ранені—500 карб.

2) Старшини і козаки, що через свої рани стали нездатними до праці і не можуть утримувати себе та своїх родин власною працею будуть одержувати довічну пенсію в розмірах, що буде встановлено Українським Республіканським Урядом.

3) Ті що не можуть надалі через каліцтво, набути в боротьбі за самостійність Республіки, служити у війську, одержують право переваги для заняття посад в інших урядових громадянських та приватних установах Республіки.

Ті що не мають родин і замість пенсії забажають перейти на довічне удержання Республіки, поступать до „притулку лицарів Республіки."

5) Вдови погибших героїв одержують право на розмір пенсії що належить воїнам, котрі загубили працездатність. З виходом заміж ці вдови позбуваються права на пенсію.

6) Діти героїв, що полягли на полі битви за Самостійну У. Н. Р., побирають науку во всіх школах У. Н. Р. дурно.

7) Круглі сироти загинувших лицарів у бою за Республіку поступають під догляд „притулків" для сиріт лицарів, що полягли за доброту У. Н. Р.

8) Старшини та козаки, що взяли активну участь у боротьбі за право Республіки в нагороду за прихильність до інтересів рідного краю і для зміцнення персонального складу установ республіканської армії одержують право переваги по службі відповідно до заслуги по затверженню вищої військової влади У. Н. Р.

9) Всі учасники, що приймали участь в операціях, котрі закінчились здобуттям столиці У. Н. Р. м. Києва, одержують право ношення особливого ордену Республіки.

10) Щоб уславити навіки пам'ять лицарів, котрі наложили головами за славу вітчизни, негайно розпочати заходи по збудуванню в столиці України в найкращому місці пам'ятника, щоб вічно нагадував наступним поколінням про славі події народніх лицарів, які життям і кров'ю своєю заплатили за державу самостійність У. Н. Р. в боротьбі з самозванними узурпаторами та насильниками України.

Голова Директорії *Винниченко.*

Члени *Петлюра. Швець.*

Наказую начальникам окремих частин відповідні точки постанови перевести в життя, а всю постанову прочитати в полках, сотнях, батареях і відділах.

Головий Отдел Українських Народніх республіканських військ *Петлюра.*

Стаття 26-ХІ 1918 року.

НАКАЗ

на підставі декрету Директорії Української Народної Республіки

від 20 листопада 1918 року на мое ім'я.

НАКАЗУЮ:

1. Всім громадянам, що перешли військову муштру во всіх родах зброї і во фельд, здатим носити зброю від 20 ти до 35-ти років включно негайно стати в ряди армії Української Народної Республіки для злисту здобуття революції та боротьби з гетьманом і гетьманським поміщицьким правительством, для здобуття землі і вільних прав трудящому народові та для того, щоб забезпечити республіканський лад і демократичні порядки в Українській Народній Республіці. Для того комендантам оголосити мобілізацію на повітах Київщини: Бердичівському, Сквирському, Таращанському, Радомишльському, Васильківському і Каївському—і на Вінницькому пов. Поділля.

2. В сорок вісім годин від часу оголошення цього з'явитися:

а) Громадянам Бердичівського повіту—до Бердичівського коменданта.

б) Громадянам Вінницького повіту—до Вінницького коменданта.

в) Громадянам Сквирського і Таращанського повітів—до Білоцерківського коменданта.

г) Громадянам Радомишльського повіту—до Фастівського коменданта.

д) Громадянам Каївського і Васильківського повітів—до Васильківського коменданта. Увага: Коли який з означених пунктів буде знаятий силами ворожми Української Народної Республіки, то тоді з'явитися в найближчий з означених пунктів.

3. З'явитися добре озутими, зодягненими по можливості у військ. не убрания зі зброєю (оружієм) як хто її має.

Хто має у себе верхоні військових коней, кудьба (сіда) тим з'явитися ківно.

Всі помічники до війська мусять мати при собі харчі на 7 днів.

4. Мобілізовані по селах направляються в підводній зазначені в п. 2, міста, займають казарми буржних військових частин або великі будинки по одному коменданта в порозумінню з місцевим урядом.

Місцеві та народні (земські) управи разом з комісарами та комендантами опікуються харчуванням та постачанням мобілізованих.

Увага: Щоб помогти новому Республіканському Правительству і спільній справі, селяне закладаються посилати в пункти мобілізації одного вожа на трьох людей з хазою і прокормом для коней на сім днів.

5. Всі залізничники рохуються мобілізованими і состопами на дієвій військовій службі і продовжують нести свої обовязки на залізницях.

6. Всі учителі звільняються від мобілізації, але за тими, хто по охоті поступає до війська, залишаються посади і утримання.

7. Урядовці державних земських установ, які одержують утримання, віднов дис Урядовим державних установ, 6-ї класи, звільняються від мобілізації.

8. Хто спізниться з явкою у призначений строк, той буде покараний по присуду військового польового суду.

9. Призиву до війська підлягають люди здорові перечислених років окрім положених, що повернулись з шолому за останні два місяці.

10. Наказ про мобілізацію в інших місцевостях УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ оголошуватиметься окремо.

Ця мобілізація тимчасова і не на довгий строк, щоб закрити демократичний лад і відготувати нову українську армію по черговому призиву.

Головий Отдел Українських Народніх Республіканських Військ

Петлюра

Начальник Штабу Отдела *Осецький*

Стаття

21-ХІ 1918 року

НАКАЗ.

На основі постанови Директорії Української Народної Республіки, Головна Команда Українських Республіканських Військ утворює отсими військові польові суди при окремих частинах в складі: обвинителя (прокурора), двох старшин і двох козаків та секретаря.

Прокурора може по наказу Коменданта заступати старшина Українських Республіканських Військ.

Всі ці особи мають бути призначені Українськими Військовими Властями на місці.

Вироки смерті мусять бути перед виконанням затвержені Комендантом окремої частини, при якій утворено суд, коли ця частина стоїть на бойовім фронті, або в місці, де оповіщено стан облоги. В усіх інших випадках смертний приговор може затвердити тільки Отаман Землі.

Головний Отаман Українських Республіканських Військ.

Петлюра

Начальник Штабу, Отаман

Осцукій

Станк. 22 XI. 1918 р.

тих, що визнають Самостійну Українську Народну Республіку.

§ 7.

Ніхто із охочих людей, які аписалися в армію Української Народної Республіки не має права покидати її по своїй волі. Прохання про увільнення можна подавати не раніш, як прослуживши в армії 2 місяці.

§ 8.

Наказ цей прочитати у всіх військових частинах, корпусах, дівізіях, полках, сотнях і батареях.

Головний Отаман Республіканських Військ Української Народної Республіки

Петлюра.

Станк. 24 XI—1918 р.

НАКАЗ Армії Української Народної Республіки.

Де які з козаків Республіканського Війська, покликані по мобілізації, вважають себе добровольцями.

Головна Команда Республіканських військ пояснює, що добровольцями вважаються лише ті з козаків, котрі не підлягають призову по мобілізації, оголошеній Директорією Республіки.

Головний Отаман Військ Української Народної Республіки

Петлюра.

Начальник Штабу Головної Команди

Осцукій.

ПОСТАНОВА Директорії Української Народної Республіки 26-го листопаду 1918 року.

Директорії Української Народної Республіки подаються відомости, що приєздили з боку гетьмансько-поміщицького правління, які були на службі панів і в карательних отрядах та в державній варті, яких розбили та розігнали республіканські війська, тепер поодиноким ведуть проти народної і проти республіканської влади провокаційну роботу. Вони називають себе більшовиками або лівими есерами і під севу назвою намагаються ввести дезорганізацію і безладдя в те велике діло визволення Українського народу з під влади панів, яке веде тепер Українська демократія. Ці потайні друзі поміщиків та гетьмана, підшвиачись під більшовиків, підбурюють народ на грабіж, на всякі бешкети, щоб тим заплямувати нове народне Правління Республіки і утруднити йому переіменити гетьманський порядок і закріпити народну владу. Вони кличуть не слухатись Директорії, що б'ється тепер з гетьманом, кличуть тепер закладати совіти депутатів, вносити безладдя і забирати владу у свої руки Директорія Української Народної Республіки доводить до відому всіх таке:

Український народ в лиці своїх соціалістичних і демократичних партій вибрав своє Тимчасове Республіканське Правління. Директорія і доручає її знести панування гетьмана та поміщиків, Директорія, виконуючи волю свого народу, покликана до зброї вірних синів своєї нації і з ними чистить Україну від усіх ворогів народу. Скрізь виганяються гетьманські та панські наймити і вертаються до влади народні виборці. Але розігнані

народні гнобителі ще не знищені зовсім, вони ще намагаються та й довго ще будуть нагадяться вернути своє панування. Вони всякими способами будуть перешкодити народові самому правити собою, всіма силами будуть викликати темних людей на сварки між собою, на безчистства та на всяке безладдя, щоб тим ослабити нову народну владу.

Отже Директорія Української Народної Республіки постановляє довести до відому всіх таку свою постанову:

Під страхом кари військового часу забороняється всяка агітація і підбурювання проти влади Української та її державної незалежності. Влада на місцях як по селах, так і по містечках і містах належить органам народного самоврядування та комісарам Народного Правління Директорії. Комісарам Директорії наказується твердо і під страхом відповідальності припинити всякі заходи що до захвату влади якими будь групами.

Всіх, хто кликатиме до грабунків розбоїв, та до нищення народного добра, яким є панські економії, цукроваарні і т. н., то таких арештовувати і давати до суду Республіки. Грабіжників і погромщиків карати військовим судом. Всякий, хто в цей момент перешкоджає народові боротись з гетьманом, поміщиками та капіталістами, хто перешкоджає утвердити народну владу. Республіки той є злочинець. Директорія буде твердо і немилосердно боротись з усіми народними злочинцями.

Голова Директорії Української Народної Республіки

В. Винниченко

Член Директорії

С. Петлюра, А. Шець,

П. Андрієвський

НАКАЗ Директорії Укр. Нар. Республіки 30 лист. 1918 року.

З огляду на стан облоги й військових подій, а також, приймаючи на увагу мобілізацію війська й зв'язані з цим потреби забезпечення війська і населення харчами фуражем і бажаючи урегулювати ці справи як найкраще, Директорія Укр. Нар. Республіки вважає необхідним закликати до спільної праці за для допомоги в цьому все населення, а тому наказує:

1) Всім Губерніальним, Повітовим та місцевим комендантам Української Народної Республіки, з одержанням цього негайно утворити „Комісії Постачання”: а) Губерніальні—з представників Губерніальних Народних (земських) Управ, Мійських самоврядувань, Українських кооперативів. Комісари й Коменданти; б) Повітові—із представників Повітових Народних (земських) Управ, Продовольчих Управ, Українських кооперативів, Комісари й Коменданти; в) Міські (не Губерніальних і повітових міст)—з представників Мійських самоврядувань, Продовольчих управ (де вони є), Українських кооперативів, Комісари й Коменданти.

2) Комісії Постачання підлягають відповідним Комендантам поки не зкінчиться стан облоги.

3) Завданням Комісії Постачання є: а) вияснення кількості харчових і фуражних запасів в конторах і агентствах Хлібного Бюро, в маєтках місцевих великих і дрібних землевласників і взагалі запасів харчування, які маютьяся в даній місцевості, б) На протязі трьох днів зо дня одержання цього, Комісії Постачання дають Комендантам відомости про загальну кількість запасів і рівночасно про кількість харчів, необхідних для задоволення потреб населення на три місяці, в) Комісіям Постачання цілком підлягають всі контори й агентства Хлібного Бюро, котрі, як технічний апарат, виконують всі розпорядження Комісії Постачання.

4) Всі зазначені в цім наказі Коменданти по питанням постачання підлягають безпосередньо Головному Начальнику Постачання.

5) Про результати обсліду Комісіями Постачання харчових і фуражних запасів Коменданти безпосередньо доносять Головному Начальнику Постачання.

Голова Директорії: В. Винниченко.

Член Директорії:

С. Петлюра, Ф. Шець, Т. Андрієвський.

Утворення відділів (міністерств) при Директорії і заборона зносин з гетьманським урядом.

Згідно постанови Директорії від 5 грудня засновано при Директорії Відділи: освіти, фінансів, внутрішніх справ, продовольчих, торгу й промисловости, праці, шляхів, пошт і телеграфів, судових, хліборобства й народного здоров'я, для тимчасового керування справами, що стосуються до відповідних міністерств. Пропонується всім панам Комісарам негайно широко оповістити про те населення і всі урядові інституції, зазначаючи, що по всім справам, які повинні розв'язуватись міністерствами, треба звертатись до відповідних Відділів при Директорії. Звертання до гетьманського уряду за яким-небудь розпорядженнями і акціями в ніякому разі допускати бути не може. Урядові інституції, які дозволять собі зноситись з гетьманським урядом, а також поштово-телеграфні установи, в цьому будуть відповідати по законам військового часу. Комісарам, під їх власною відповідальністю належить пильно й неухильно стежити за виконанням цього наказу.

Голова Директорії

Винниченко

Завідувач Відділом Внутрішніх Справ

Абрамович

м. Відання 5 XII 1918 р.

НАКАЗ Ч 11 Директорії Української Народної Республіки

§ 1) Для тимчасового керування справами адміністративного Управління на території У. Н. Р. засновується Відділ Внутрішніх Справ при Директорії У. Н. Р.

§ 2) Відділ Внутрішніх Справ має своїм завданням в першу чергу:

а) Перебудувати адміністративний апарат в губерних і повітах У. Н. Р. відповідно законам, виданим Центральною Радою, постановам Генерального Секретаріату, Ради Народних Міністрів, наказам, постановам і розпорядженням Директорії У. Н. Р.

б) Мати догляд і давати відповідні директиви органам місцевої адміністративної влади.

в) Дбати про забезпечення порядку й спокою на місцях, а також про забезпечення за лояльністю політичних і громадських органів.

г) Інші біжучі негайні справи, які стосуються до Відомства Справ Внутрішніх.

§ 3) Завідуючий Відділом Внутрішніх Справ Директорії У. Н. Р. користується правами, які належали Міністрові Внутрішніх Справ.

§ 4) Накази, які мають принциповий характер, проводяться Завідуючим Відділом Внутрішніх Справ лише після санкції їх Директорією У. Н. Р. Всі інші розпорядження видаються на підставі цього наказу Завідуючим Відділом.

§ 5) Кредити на утримання Відділу одпускаються в розпорядження Завідуючого Відділом з Коштів Державної Скарбниці авансом під задоволення.

§ 6) Завідуючий Відділом Внутрішніх Справ Директорії У. Н. Р. цілком безпосередньо Директорії У. Н. Р.

§ 7) За саботаж або намірене невиконання або перешкоди проведення наказів Завідуючого Відділом Внутрішніх Справ Директорії У. Н. Р. винні особи як урядові так і приватні караються по законам військового часу.

§ 8) Цей наказ вступає в силу по телеграфу.

Голова Директорії *Винниченко*

Член

Андрієвський, Ф. Швець.

м. Вінниця, 10 XII 1918 р.

ПОСТАНОВА Директорії У. Н. Р.

1. Для організації справи піклування Народним Здоров'ям медико-санітарних справ та допомоги військово-полоненим на території Української Народної Республіки—при Директорії У. Н. Р. закладається «Відділ Народного Здоров'я та опікування».

2. Завідуючий відділом користується правами Міністра Народного Здоров'я та опікування. До нього переходять всі справи Міністерства Народного Здоров'я та опікування.

3. Відділ продовольчих справ допомагає Відділу Народного Здоров'я в справі організації допомоги військово-полоненим тим що видає з своїх хлібних та інших комор потрібні харчові продукти, предмети догляду обладнання і т. д. по чекових вимогах відповідного зразка (інтендантським) установи Відділу Народного Здоров'я.

4. Відпуск зі всіх складів та заготовлень Відділу Народного Здоров'я робиться в кредит.

5. Організація апарату допомоги полоненим, встановлення маршрутів транспорту полоненим провадиться Відділом Народного Здоров'я за порозумінням з відповідними установами Відділу Шляхів.

6. Народні самоврядування, установи громадських організацій червоної хрест військового відомства, що працює по допомозі полоненим в цілях встановлення певної системи і плану в організації, працюють в повному контакті та порозумінні з установами Відділу об'єднуючись і підлягаючи уповноваженню відповідного району.

7. Призначення цих уповноважених належить Відділу Народного Здоров'я по рекомендації вибраних їх організацій.

8. Для організації в справі допомоги полоненим потреб медико-санітарної, справи та справи опікування Відділові Народного Здоров'я та опікування відкривається кредит в мільон карбованців.

Голова Директорії *В. Винниченко*

Член Директорії *Андрієвський*

Вінниця 10 XII 1918 р.

РОСПОРЯДЖЕННЯ

Директорії Української Народної Республіки про одноразову допомогу надорожничу учительським інститутам та учительським семінаріям.

Зважаючи на незадовільну матеріальну забезпеченість педагогічних шкіл України, які й досі існують по законам бувшого тимчасового російського уряду, Директорія У. Н. Р. визнає потрібним видати цим школам 1.150.000 карб. одночасної безповоротної допомоги по 40.000 карб.

на кожний учительський інститут і по 25.000 карб. на кожну вчительську семінарію.

Із відпуском доходу в інститутах і семінаріях одержують:

1. Директорії, законовчителі, штатні вчителі, лаборанти, лікарі й вільноземні вчителі, котрі дають не менше 10 тижневих лекцій по 1.000 карб.

2. Учителі ручної праці, вільноземні вчителі, наук і мистецтв, котрі дають не менше 10 тижневих лекцій, учителі гімнастики, діловоди, учителі зразкових шкіл при інститутах і семінаріях по 500 карб.;

3. нижчі служачі по 300 карб.;

4. казеннокошті слухачі інститутів (60)—по 300 карб.;

5. казеннокошті учні вчительських семінарій (80) по 150 карб.

Лишки, які можуть утворитися після задоволення служачих та учащихся зазначених шкіл, дозволяється педагогічним радам цих шкіл скористувати на біжучі господарські потреби.

Видатки ці однієї із окремих, останніх, надзвичайного кошторису 1918 року.

Голова Директорії *Винниченко*

Член *Проф. Ф. Швець Андрієвський*
Вінниця, 10 XII 1918 року.

РОСПОРЯДЖЕННЯ

Директорії Української Народної Республіки про управління школами на Україні.

На місцях (в повітах і губерніях) зараз немає відповідно налагоджених апаратів шкільного управління. Повітові Шкільні (освітні) Ради, які були засновані владою Центральної Ради, й яким підлягали (за скасуванням інспекторів народних шкіл) нижчі початкові школи в повітах, гетьманською владою зруйновані. Школи в повітах залишилися без жадного догляду й керування, бо неможливо лічити нормальних ті сурогати управління, які заснувалися при земських управах після зруйнування шкільних рад. Тако-ж залишилися без відповідного керування в цей час і середні школи різних типів. Ці школи повинні бути підлягати Губернальним Радам Освіти, які не встигли заснуватися при Міністерстві Центральної Ради, а при гетьманському уряді ідея ця була зовсім залишена, й все шкільне управління скупилось в дореформених шкільних округах, які замінилися тимчасовим «Комісаріатами по справах шкільних округ». Ці Комісаріати були в трьох місцях України: в Києві, Одесі та Харкові, із цих трьох пунктів розповсюджувалося керування по всім середнім школам України. Цей централізм управління не відповідав домаганням шкільного життя. Завдяки цьому справа шкільного управління гальмувалась і заплутовувалась.

Зважаючи на такий ненормальний стан шкільного управління й маючи на увазі зміни в його на підставі принципів децентралізації й більше пристосувати його до вимог життя, Директорія У. Н. Р. на казує:

1. Відновити негайно повітові освітні (шкільні) Ради, які були зруйновані гетьманським урядом. Обсяг діяльності й склад цих рад зазначені в 11 і 12 розділах проекту шкільного управління на Україні, виробленого Генеральною Шкільною Радою при Міністерстві Освіти Центральної Ради, яким тимчасово й керуватись.

2. Заснувати Губернальні Ради Освіти в кожному губерньському місті. Обсяг діяльності й склад цих Рад зазначені в 6 і 7 розділах указанного вище (в бункт. 1) проекту шкільного управління.

3. Зазначені в п. 1 і 2 Ради заснуються при відповідних народних (земських) управах.

4. Кошти на утримання їх тимчасово, до відкриття положених на них кредитів з Державної Скарбниці, повинні відпустити земства (повітовим радам повітові земства, губерньським губерньським земствам).

5. Зазначені в п. 4 кошти будуть повернені земствам Народним Правительством Української Народної Республіки.

6. Там, де немає Комісарів, місцеві філії Національного Союзу в порозумінні з учительськими спілками й місцевими самоврядуваннями повинні обрати кандидатів на Комісарів освіти губерньських і повітових і представити їх на затвердження до Відділу Освіти при Директорії У. Н. Р. Кан-

дидати в комісари повинні мати певний освітній і педагогічний стаж. В губерньські комісари—10 літній педагогічний стаж і вища освіта, в повітові—5 літній педагогічний стаж і теж вища освіта, або освіта учительських інститутів.

7. Зазначену в п. п. 1 і 2 роботу перевести членам відповідних управ завідуючих освітою, в порозумінні з комісарами освіти та учительськими спілками.

8. Завдяки тому, що праці тепер багато, а людей відповідних мало, допускається сполучення посад.

Член Директорії *Проф. Ф. Швець*

Завідуючий Відділом Освіти *Е. Щирця*
Вінниця, 10 XII 1918 р.

Панові Завідуючому відділом пошт і телеграфу

Наказується усі телеграми, які направляються на імя Центрального Інформаційного Бюро при Директорії кореспондентами цього Бюро, маючи належні документи, приймати безплатно. Належним документом вважається посвідчення видане Центральним Інформаційним Бюро при Директорії Народної Республіки за підписом завідуючого Бюро Гризодуба, або Лебедінця.

Голова Директорії *В. Винниченко*

Член-Секретар *Андрієвський*

м. Вінниця, 10 XII 1918 року

Панові Завідуючому відділом шляхів

Наказується всіх агітаторів Центрального Інформаційного бюро при Директорії, які мають належні документи від нього, перевозити по залізницях безплатно.

Голова Директорії *В. Винниченко*

Член-Секретар *Андрієвський*

м. Вінниця, 10 XII 1918 року

НЕОФІЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ.

Громадяне Поділля!

Вінницька філія національного Союзу, вітаючи утворення Директорії Української Народної Республіки, якої єдиного законного народу владу на Україні, цих овінців, що всю владу на Поділлі бере в свої руки до призначення Директорією відповідної адміністрації, і тому на підставі розпорядження Директорії Української Народної Республіки,

НАКАЗУЄМО:

а) Замість гетьманських старо т адміністративну владу в губернії та повітах повинні взяти тимчасово до своїх Комісари Центральної Ради, а де їх немає—голова демократичних, народних, земельних управ, або їх зступники.

б) Відновити розлучені гетьманським урядом демократичні народні (земські) й військові Установи, уряди котрих повинні перейти під російську управу од незалежно призначених членів Управ, переіменованих раніш як сіль, народних війових та гроші, а згідно законно порідкували прислужники гетьмана.

в) По містах та селах має заповняти порядок і лад. Всіх грабунки марного населення та військового складів не дозволяти, а винуватих карати на місці військовою судом.
г) Не допускати чорносотенців, злодіїв та погромщиків до погромів та вибухів проти Євреїв, бо Євреї допомагають Українцям в Галиччій, і у нас на Вкраїні повинні йти разом з нами.
Спокій і порядок успіх народнього діла.

Президія Національної Філії Національного Союзу.

Голова *О. В. Базилевич.*

Член

*Е. О. Щирця В. С. Мачушико
П. П. Видибіда П. В. Журавель.*

ПОСТАНОВА

Ради Вінницької Філії Українського Національного Союзу 3 грудня 1918 р.

Для додержання ладу і спокою по селах згідно постанові Народного Правительста

Директорії всім владам селських, містечкових та повітових дотримуватись присяги:

1. Селські по селах повинні бути своїми. Грабінників, злодіїв та провокаторів арештувати і відіслати у волюсть, арешти й повітове місто до волюсть-подільного суду.

2) Селські по селах повинні утворити нічну сторожу, затримувати неспавих людей, проірвати їх документи і, коли вони чинять небезпечні арештувати.

3) Агітація проти нового Народного Правительства повинна вважатись незаконною. Панько-гетьманських агітаторів арештувати.

4) Коло заводів, складів економіки повинна бути сторожа. Народне добро повинно зберігатись, щоб потім не відповідала вся громада.

5) Ліси самовільно не рубати. Хто рубав записувати в особливий список, арештувати і зараз же відіслати в повітове місто.

6) Зараз же припинити вироблення самогонів. Винами арештувати і відіслати до суду.

7) Всіх, хто прийняв участь в гетьманських, царських, отрядних, поліційних, котрі обслуговували над селами, накладюча контрбуль—затримувати і передати владі. Самосудів не робити.

Примітка 1. Коли вишлал яко-небудь невпорозуміння, не розірвати його самочинно, а звертатись за порадом до повітowego Комісара, або до Волюстної Управи.

Примітка 2. Влада—Комісари, Голови Волюстних Управ, селських Голови повинні пильно доглядати, щоб на встановлені виконувалась обов'язки і негайно. За невиконання притягати до відповідальности.

Рада Вінницької Філії Українського Національного Союзу:

Голова *О. В. Базилевич*

ЧЛЕНИ:

*Е. С. Богуславський, П. П. Видибіда,
А. Г. Герасименко, П. В. Журавель,
Г. Е. Озернянський, В. І. Мачушико,
Г. Я. Шульга, Г. М. Михайличук
Е. О. Щирця.*

ІНСТРУКЦІЯ

для повітових інструкторів.

1. ПОВІДОМЛЕННЯ (інформації)

Прочитати всі відозви Директорії і розпорядження Головного Отамана і комісарів-губерньського і повітowego.

II. ВКАЗІВКИ.

1) Негайно заснувати повітову філію Укр. Нац. Союзу.

2) Зараз же скликати (коли ще не було) при помочі ком сара наради з представників організацій і державно-громадських установ повітових і вирішити справу про організацію певної охорони на місцях. Повітова влада повинна всіх ма способами додержувати спокій.

3) Негайно скликати повітові Народні Ради з Головами Волюстних Рад. Промести думку про утворення такої самої охорони по волостях і селах.

4) Скликати зараз же, після повітових зборів, Волюсні Народні Ради з селськими Головами.

Примітка 1: На всіх цих зборах повинні рідшатись справи по такому програму:

1) Повідомлення: прочитати відозви і накази Директорії Української Народної Республіки і приступити до виконання наказів:

а) про допомогу владі в справі мобілізації б) про постачання для Народної Армії харчів і підвод для перевозу.

в) організація охорони на місцях. г) допомога полоненим на місцях д) про негайний збір податків.

2) Організація постійних зносин народним з волостями і повітовим містом.

3) Підготуватись до загального повітowego з'їзду, котрий незабаром буде скликаний повітовою «Селянською Спілкою» по розпорядженню Центральної Організації.

4) Завернути особливу увагу на постанову «Ради Вінницької Філії Укр. Нац. Союзу», прийняту в семи пунктах 3-го грудня 1918 р.

Примітка 2. Про хід роботи записати негайно по адресі: Вінниця, Укр. Національний Союз, Організаційний відділ.

Інформаційно-Організаційний Відділ при Раді Філії Укр. Нац. Союзу.